

ИСКРИЦА

„Додѣто имашъ искрица съзнание, чуй!“

П. Яворовъ.

Урежда редакционенъ комитетъ.

„ИСКРИЦА“ излиза на 20 число всѣки мѣсець.
Годишниятъ абонаментъ: { за България 2 лева;
 { за странство 5 лева.
 ВЪНАГИ ПРѢДПЛАТЕНИ.

Пари и всичко що се отнася до администрацията на „Искрица“, се адресира до Г. Цаневъ ул. „Владиславъ“ 35.

Писма и статии се адресиратъ до отговорния редакторъ: П. Л. Мишковъ „Царь-Крумъ“ 2 — Варна.

Неплатени писма не се приематъ. — Ръкописи не се връщатъ.

КЪМЪ ЧИТАТЕЛИТЪ

Втория брой на „Искрица“ изпращаваме на всички, които сж задържали първия, като ги считаме за редовни наши абонати споредъ първата ни забѣлѣжка. Освѣнъ това, ний отбѣлѣзахме тогава, че абонирането става въ прѣдплата, което ще рече, всички задържали първия брой и сега като получатъ втория трѣбва да внесатъ годишния абонаментъ отъ 2 л.

За да не ставатъ нередовности и за да бждемъ въ добра изправностъ, администрацията моли всички абонати слѣдъ получаването на втория брой да побързатъ и ни испратятъ стойността, било въ марки или пощ. записъ.

Тамъ дѣто има настоятелни могатъ на тѣхъ да внесътъ абонамента. За примѣръ въ Хасково—Г-нъ М. Л. Мишковъ, Самоковъ—Г-нъ З. Виделовъ, София—В. Василевъ ул. „Бенковска“ № 8, Ловечъ

Г-нъ Нено Бочевъ, Бургасъ—Г-жа Т. Праматарова, Видинъ—Г-нъ Н. Пулевъ.

Горещия приемъ, съ който „Искрица“ се посрѣщна е добра и достатъчна гаранция за насъ да върваме, че всички пейни абонати ще бждатъ акоратни въ изплащането си, което ще улесни издаването ѝ.

Разпространявайте „Искрица“. Направете я домашенъ приятель. Дайте я на всѣкой който може да чете. И най-бѣдния може да заплати годишно само 2 лв. за да я получава. Но независимо отъ абонамента, материала, който се дава заслужава най-големото внимание на всѣки, който може да мисли.

Работника и господаря, учителя и ученика, пона и мирянина, военни и цивилни, управници и управлявани, селени и граждани, всички които могатъ да четатъ на български ще се абониратъ за „Ис-

крица“, защото тя назва само истината, поддържа правдата и работи за най-голямото благо на всички хора.

Четете я, абонирайте се и разпространявайте „Искрица“.

*

Азъ съмъ само единъ
Само единъ

Да сторя всичко, азъ немога,
Да сторя нѣщо, туй мога.

Каквото мога трѣбва да върша
Каквото трѣбва да извърша

Съсъ всичка сила
Ще го извърша.

РЕДАКТОРСКИ ОТДѢЛЪ

Изъ живота. Единъ фалиралъ търговецъ, връщайки се една нощъ въ домътъ, казалъ на жена си, „мила жено, азъ съмъ сломенъ; всичко каквото имаме е въ ръцѣтъ на съдния“.

Подиръ малка пауза, жена му съ втренченъ погледъ въ неговото лице попитала: „съдния ще продаде ли тебъ?“ „О, не“. „Съдния ще продаде ли менъ?“ „О, не“. „Ще продаде ли дѣцата ни?“ „О, не“. „Тогавъ не казвай, че всичко сме изгубили. Това, което е най-ценно то ни остава, — бащинство, майчинство и дѣтство. Ние сме изгубили плодътъ на нашия трудъ. Ако сърцата ни и ръцѣтъ ни останатъ, ний пакъ ще изработимъ изгубеното“.

Никаква властъ и сила не могатъ оголи единъ домъ, където любящи сърдца туптятъ въ съзнание, че тѣ сж по-ценни отъ златото и среброто.

Боятъ се. Първия брой на „Искрица“ се прие добръ. Мнозина ни писаха поздравителни писма. Казватъ, че „списанието е тъмно на външе. Отговаря на нуждѣтъ ни. Ще го крѣпимъ морално и материално. То трѣбва да излезе. Трѣбва да се разпространява“.

Нѣколкомина, обаче, повърнаха „Искрица“. Не искатъ да я получаватъ. Писвали сме много остро. Говорили сме откровенно. Казваме на черното черно и на бялото бяло. Това ги смущава. Нещатъ я.

Нещастници!

Боятъ се да ги не огрѣе свѣтлината, болятъ се, защото дигаме завѣсата, която забулва мерзостта на живота. Истината винаги боли. Тя е неприятна, нежелателна.

Да кажемъ на онзи, който краде, че е крадецъ; на онзи, който убива, че е убиецъ; на онзи който блудствува, че е блудникъ; да кажемъ кой къса месата на нашия народъ и кой съ кандилка въ ръка му пѣе надгробната пѣсенъ, да кажемъ кой лъже, кой домогоствува и кой кощунствува — всичко това било криво, трѣбало да се мълчи, да се нѣмѣе.

Страхливци!

Гузния, винаги негоненъ бѣга. Бѣгайте и вие, бѣгайте! но времето, това чудовище... времето ще ви застигне за да ви даде заслужилото. То ще се разправи съ васъ, ще се разправи съ всички мрако-крѣпители...

Борбата съ бялото робство. Тя е отдавнашна. Нейната история си води началото отъ незапомнени времена. Само, че физиономията на тази борба е често мѣнена. Това което нѣкога е служило за боево сръдство, днесъ се е обървало на солидна закрила.

Законътъ, изкованъ отъ нашитѣ законодатели дава патенти на паднали хора да отварятъ домове на търтинността. И мъчно може да се опрѣдѣли кой проститутствува?

Но злото се е виело въ обществения животъ и изражда народътъ. Търговията съ хора е мръсна жевпица, не важъ какви сж нейнитѣ причини. Дали сж гладъ или похоть, нищо, никого не оправдава да я върши.

Вижте какво унижение е за човъка да търпи тая прѣстъпна търговия, да издига чрѣзъ законъ домове на търпимостта, дѣто гниятъ нещастни души безъ „материнство“ безъ сѣмейна радостъ и сѣмейно щастие.

Налага се длъжностъ на всички служители на правдата да работятъ и се борятъ противъ тази мръсна търговия. Тукъ има работа за всички ни. Дори и за майките ни.

Защитете честта си, вѣрни добри майки! Излѣзте верѣдъ обществото и надайте викъ за поруганата честъ на вашитѣ дѣщери. Принудете законодателитѣ да коватъ закони противъ тая търговия и да дадатъ работа на гладнитѣ дѣвци, които продаватъ тѣлото си за насѣщния хлѣбъ.

Спасете падналитѣ души, спасете дѣщеритѣ си, спасете народътъ ни.

Боре се противъ бѣлото робство!

Малко ги е грижа. Въ София се убиха трима работника, при издигането на една отъ камбанитѣ на руския храмъ „Ал. Невски“. Скъсало се въжето. Сгромолясала се камбаната и смазала трима работника. Три живота се прѣкратиха. Не по невнимание тѣхно, а поради инженерска грѣшка.

Безчувственото въже се прибрало и го отнесли на сѣдъ. Убититѣ нека ги заравятъ. Сѣмействата имъ нека плачатъ. Челядѣта имъ нека чезне въ мизерия. Убили се трима работника, та що отъ това? Малко ги е грижа, други ще ги замѣстятъ. Работническия животъ е евтинъ. Много бездѣлни ржѣ!

Чудно извратена култура.

Ако министеръ се бѣше убилъ, паметникъ му биха изградили. „Заслужилъ“, ще кажатъ „Заслужилъ“ на народа. И вѣстникаритѣ цѣли колонии ще пишатъ за неговитѣ подвизи, за неговата „служба“.

Зеръ не е билъ плащанъ и то прѣбогато! Зеръ повече е заслужилъ отъ убититѣ трима работника въ храма „Ал. Невски“. Пенсия ще опрѣдѣлятъ на сѣмейството му. На държавни разноси ще го погребатъ. Панахида ще му отслужатъ.

А за тѣзи клѣтници, нкой се не погрижава. Убиха се, камбаната разпорила коремитѣ имъ—напстина, жалко, но се таки работници сж, не сж заслужили на народа!

Това е варваризмъ. Това не е хуманно. То не е християнски.

Въ Америка има законъ за обещетение. Всѣка поврѣда на работника се плаща. За счупване на ръка или нога, се плаща отъ 500—2000 долара (10,000 лева). А за животъ се плаща най-малко 4000 долара (25000 лв.) Обещетението се плаща отъ фабриката, отъ компанията, която не е осигурила мѣстото дѣто стои работника.

А какъ е въ България? Цѣни ли се живота на всѣки български гражданинъ? Пли трѣбва да е министеръ и генералъ за да го оцѣнятъ?

Български управници, погрижете се и за работника, защото чрѣзъ неговитѣ ржѣ иде вашето охолно положение. Гарантирайте и неговия животъ. Създайте законъ за обещетение при поврѣда на работника.

Не мислете само за себе си.

Една година воена служба. Народно-Либералната партия е възприела въ програмата си въвеждането едногодишна воена служба. Нейния шефъ г. Д-ръ Н. Геннадиевъ излѣзна съ нѣколко статии въ Воля, кждѣто е изложилъ мотивитѣ за този ново-проектъ.

Въ отговоръ на неговитѣ статии е изисната въ продажба една малка книжка озаглавена „Една година воена служба“, писана отъ г-нъ П. А. Русевъ. Книжката е тенденциозна и облечена въ офицерски мундиръ. Когато я четешъ, не можешъ да не съзирашъ ботушитѣ, шапката и вестовоя, робъ на съвършения офицеръ.

Ние не сме партизани. Не гледаме на въпроса отъ партизанска точка зрѣние. Ала това което Народно-либералната партия е възприела въ програмата си е стѣпка на напредъ.

Войната е зло. Казармата е институтъ дѣто хората се учатъ да убиватъ. Казарменната дисциплина вкаменява човѣшкия духъ. Тя обръща хората на машини. Това е варваризмъ. И една страна колкото по-скоро затрие казармата, толкова тя е по-напредничава и цивилизована. Да събранимъ млади сили и ги задържанъ 2—3 години подъ грубитѣ рамки на военната дисциплина, кждѣто се учатъ на лѣво и дѣсно, легни и стани, пали, мушкетни, бѣгомъ, стой, крѣгомъ и пр. и пр. е напстина добра характеристика, колко далечъ сме отъ врѣмето си.

Има страни дѣто военната служба е национарска. Това е още една стѣпка напредъ.

А пъкъ у насъ, когато се заговори за намаляване на годинитѣ, било врѣдно, сѣдбоносно. Врѣдно, не въ смисълъ, че войската ни ще отслабне и Турция ще ни покори, а защото въ една година войника не можалъ да научи да върви войнишки, по улицата да се спира и дава честъ на офицеритѣ и не ще може да научи да копае градината на своя господарь или пъкъ да му пере кирливитѣ дрехи.

Не, господа! Намалението на воената служба не ще накарни народнитѣ ни интереси, а напротивъ голѣма ще е ползата. Една година военна служба е належаща. Това ще се възприеме съ възторгъ отъ обществото, защото ще намали данѣка и ще посвободи синоветѣ му.

Осквернилъ расото. „Нека, поне другъ мие позора, който съмъ нанесълъ на монашеското расо“—било написано на една бѣлѣжка, която била прикрѣпена къмъ пощенския колетъ съ монашескитѣ одежди изпратенъ до дѣдо владика и помощника му Абмужневъ въ Търново (в. Утро бр. 243).

Тѣй завършилъ монашеския си животъ Отецъ Инокенти, напусналъ мѣнастиря св. Троица и забѣгалъ въ Ромѣния.

Не се знае какви сж били авантюритѣ на тая млада кръвъ, та му сж прикачили „сквернителъ“ на расото, но едно е явно, че когато почналъ да чете научни и философски съчинения, видѣлъ безсмислеността на мѣнастирския животъ. Тогава той открилъ противорѣчие между науката и мѣнастирската „религия“ и неговото „азъ“ заговорило по силно отъ монашескитѣ прѣдписания, благодарение на което той прѣскочилъ мѣнастирската ограда. Не може друго яче. Разумната религия не се крие въ тъмнитѣ килии на мѣнастирскитѣ „светци“, не, тя е вънъ въ живота, върѣдъ негодитѣ и борбитѣ на грубата дѣйствителностъ, тя е тамъ, дѣто стено челоуѣчеството и кипиятъ страсти; тамъ е излѣзналъ Христосъ да ни срѣщне.

Въ мѣнастиря, дѣто въ бездѣлие се излежаваатъ здрави и снажести монаси, кждѣто се вършатъ тъмни работи; въ мѣнастиря кждѣто бобѣтъ се забѣлва съ восъкъ и съ темянъ се забулва свѣтлината, тамъ може да има всичко, но не и религия, тамъ нѣма Христа, нѣма живия духъ, нѣма живота християнство.

Тѣзи крокодилски килии сж си изиграли ролята и днесъ служатъ не само за осквернение на расото, но и за осквернение на животата религия, която виѣ, черни попове сте монополизирани . . .

„Горко вамъ, книжници и фарисеи, лицимѣри! Заприличали сте на гробища варосани, които изотвѣнъ се виждатъ хубави, а отвѣтрѣ сж пълни съ кости отъ мъртви и всѣка нечистота . . .“ Горко ви, защото мракъ сѣете, налрѣдка спирате, Христа позорите. Горко ви, лицимѣри?

Снази Вивикамъ.

Характеръ и партизанство.

Всѣки пжтъ когато нова партия у насъ доди на властъ и всѣки пжтъ когато правимъ нови избори, все едно и сжщо нѣщо забѣлваме и то е: че правителственитѣ т. е. тѣзи които сж на властъ—винаги печелятъ изборитѣ и то съ голѣмо болшинство, което ще рече, че на тѣхъ се дава всенародното довѣрие безъ почти какъво и да е противорѣчие. Защо ли е туй тѣй? Защо—ето вече повече отъ тридесетъ години какъ ние бѣлгаритѣ живѣемъ свободенъ политически животъ и виждаме, че все едни и сжщи нѣща се повтарятъ и повтарятъ и повтарятъ и ние още не сме се научили на повече мѣдростъ? Малко ли сж на единъ народъ едни тридесетъ и четири годишни опитности за неговото вразумение? Какво ни липсва та да бждемъ по-последователни, слѣдователно и по-серпозни и по-възмажали? Хвалятъ ни чужденцитѣ за много нѣща, обаче незнаеме дали въ едно могатъ ни похвали—и то е: въ характерностъ, въ крѣпки нрави и въ честностъ къмъ служение на народа ни, било когато си избираме народни водители, било пъкъ когато сме избрани ние за такива и ни сж повѣрени извѣстни служби и длѣжности.

Едно нѣщо много ни е прѣчило и ни прѣчи и днесъ на насъ бѣлгаритѣ и то е това грозно партизанствование и тоя грубъ материализъмъ изявенъ чрѣзъ това партизанствование.

Ако бихме се поне занимавали съ политика, струва ни се, че моралътъ, бѣлгарскитѣ

личен и обществен морал по би се запазил. Но ние не се занимаваме с политика, а занимаваме се с партизанство, като заради собствените си лични интереси вмъкваме се във една партия която е на власт или има най-близък шанс за власт и струваме всичко възможно за да се покажем, че ние ратуваме за тая партия. И, разбира се, това не е само за „черни очи“, както казва българската поговорка. Ние си имаме някои планове вече скроени или си кроим такъв. И като забравяме да викаме поне: да живее народът! ние викаме: да живее партията! като разбира се малко му мислим и за партията.

Но има едно нещо дълбоко сложено в душата на българина, тъй вкоренено в него. И това е тъй, което често чуваме с изразът: „Ех, да си поживя баримъ, че тъй ще ми остане“.

Пипуцията тази редове е пракаралъ няколко години в странство и е бил не само на едно място; или в една държава или само между един народ, но между повече такива и никъде не помни, да е чувал подобен израз и то тъй често повтарял почти от всяка уста и за това смъло може да каже че изразът — „ех, да си поживя баримъ, че тъй ще ми остане“ е особеност, привилегия и патент на Бай Ганя само!

Ех, типичния българин, кога ли ще се отървеш и ти най-сетне от тая груба и дебела материалистична черупка, на която тъй дълбоко е връзано желанието ти и патентованият и коронован израз: „да си поживя баримъ, че тъй щъло да ти остане“?! Не мислиш ли ти, че от твоего такова „поживяване“ както ти си го разбираш и както ти си го правил остава и ще остане една утайка, мжтилка, сирадъ, нечистотии и душевна мизерност, ако не и материална такава, като наследие на поколението?

Да, едно нещо много ни липсва на нас българите и то е — една здраво установена мърка на здрав морал. Морал личен и морал обществен. Морал в частния ни живот, морал и в обществения ни живот. Не че у българина липсва морал, че съвсем го няма, не, това не желаем и не можем да кажем; но у него липсва именно тая здраво установена мърка морал — закръпнал критерии — който сигурно да го ръководи през

всичките му политически, социални, економически и лични негови борби.

Какво нещо е Бай Ганю? Едно изключение ли е той или още с едно правило? За зла чест ще ни се да кажем че Бай Ганю и днес още си остава комахай, ако не напълно и всецъло, типичния българин. А що е този типичен българин, тъй олицетворение на българията, наречен с името Бай Ганю? Той е една голяма безхарактерност.

Най-голямата вина за тая безхарактерност, проявена в тази форма в каквато я виждаме днес, е продукт на голямото партизанствувание в новия ни свободен политически живот. Българинът е правил много политика, пардон — той много е партизанствувал през тия тридесет и три години на свободен политически живот, а всичко това, върваме, си има до голяма степен оправдание. Обаче, дано от сега нататък поне истръзнем вече и за винаги да се освободим от тая партизанска треска. Дано от сега нататък поне да се заловим по-сериозно и с всяко морално старание да заградим за себе характер — единственото нещо което с достоинство ще ни преживее и ще остави благословения за поколенията ни. А партизанствуванията ни и тоя груб материализъм свързан с тях и тия ожесточавания и тия диващини, дано се замънят с нещо по-добро. Иа даже и когато се занимаваме с политика, нека и това става умрено защото има една теория която гласи „че личният морал можел да се жертвува заради политиката“.

Миролюбовъ.

Туй времето го иска.

Кална е съвестта на днешното общество. Кална е и душата му.

Човкът до там е отишел в униженето си, че едва ли може да се съвръ у него що годъ достоинство присъщ на разумно същество.

Наредбата на съществуващия строй е лъпнала върху всичко своя проклътъ, печатъ. Домът, училището, църквата, държавата — всичко осквернено, всичко окалено.

Спри се дѣто щещъ, или кждѣто желаетъ, навсѣкждѣ се вижда ржката на помрачението.

Безбожна експлоатация отъ една страна, мръсно раболѣнство отъ друга. Голѣмо трупане на богатство отъ една страна, нужда и черна мизерия на друга. Лѣжа, измама, суетвѣрие, развратъ, кражби, убийства сж отличителнитѣ характеристики на дневното общество, на дневния „цивилизованъ“ чловѣкъ.

Та нима остана нѣщо не окалено у насъ? Можемъ ли да посочимъ съ прѣстъ и речемъ: „ей, туй е чисто запазено“? Нека бждемъ искрени въ сжжденията си и откровени въ говорѣтъ си.

На всѣкждѣ около насъ та дори и въ насъ е мрачина. Нигдѣ не проблѣсква ведринка. Обществения животъ е заприличалъ на полумъртавъ трупъ, късанъ отъ всевъзможни звѣрове.

Управници, се редятъ около държавната трапеза и късатъ месата му. Попове, сж кандпки въ ржцѣ въ името на святия Богъ коцунствуватъ и се разполагатъ съ свободата на този народъ. Учители и учителчета обърнати въ чиновнически машини, машинално вършатъ училищнитѣ изисквания и прѣподаватъ прѣдмети, които не върватъ и които сж вредни за младитѣ души.

Чиновничество нужно и не нужно за народа се е нахвърлило върху прѣдрания гърбъ на работния народъ и кжеа кървавото му тѣло.

А, масата, безгласна, привикнала да влачи хомота на вѣковното робство се е обезформила и само една малка частъ отъ нея се пробужда, търка сънливитѣ си очи, и като че отъ подъ земя надава викъ, който прилича на послѣдно издѣхване на умирающъ.

А шепя демагози, облечени въ дрѣхитѣ на съчувствие се вмѣква между нея и затгвайки я сж въображаеми нелѣпости, примаватъ я, спечелватъ довѣрието ѝ и за смѣтка на нейния халъ си редятъ живота както всички управници, чиновници, офицери и попове...

Тежко се живѣе, казватъ, въ нашата страна.

Какъ да не е тежко, когато и малко и голѣмо, ученъ и простъ, богатъ и бѣденъ гледа какъ може да изтѣже, да открадне, да си нареди живота за смѣтка на други. Какъ да не е тежко когато измамата и насилието

сж станали втора природа. Когато нѣма погледъ къмъ миналото пълно съ уроци и никаква помислъ за бъдащото тѣй замъглено и неизвѣстно?

Едно е мотото. „Живѣй както можешъ, живѣй както искашъ“. Това е върването на млади и стари. А пъкъ това ражда пнтриги, умраза, лицимѣрие, низостъ.

И не е ли върно, че всѣка мерзостъ у насъ се издига на неимоверно високо стѣпало? Не е ли върно, че крадеца въ държавното учрѣждение, злодѣя въ търговския свѣтъ и лицимѣра въ църквата минаватъ и се считатъ за честни благородници?

Не считаме ли днесъ ние, за Богъ онзи, който може да ни покаже най-лесния пътъ за забогатяване, който минава за изкусенъ спекулантъ?

Нима не се посрѣща у насъ хубавото и чистото съ прѣзрѣние и жлъчни хули...?

Вгледайте се въ себе си, наоколо, вслушайте се на това що пѣле и шуми около васъ, вникнете въ сърцата и душитѣ на тия които ви заобикалятъ и вижте дали има това, което се казва правдиво, честно, не егонистично, любвеобилно, добродѣтелно: вижте дали има човѣщина...

Ако сте искрени, ако се не плашите отъ истината, вне ще се съгласите съ насъ, че навсѣкждѣ се съзира печата на духовната нищета, на помрачението; че дневния ни животъ е лѣжливъ, присторенъ, фалшивъ. Всичко, що е ниско, кално, продажно и безсѣйствено то върѣе, то се поддържа и на нему наместници се издигатъ...

Но туй положение не може да продължава за дълго. То трѣбва да се промѣни. Щемъ не щемъ то ще се промѣни.

Въ историята има много периоди и епохи които сж се отличили съ особна извършена мисля. Тѣхната характеристика стои ясна срѣщу миналото, както планински върхове стърчатъ въ синината на пространството.

Ний говоримъ съ смѣла довѣреностъ за мислята на древна Гърция по отношение на цивилизацията, за мѣстото на Римъ въ историята, за епохата на реформацията, за върмето на Наполеона. Явно е прѣдъ всѣкиго, че всѣка епоха си е извършила работата. Ще си извърши работата и настоящата епоха, която прѣживѣваме.

Иде денятъ, — той е близо вече, когато неумолимитъ закони на времето ще забиятъ своя мечъ прѣдъ всички хора, прѣдъ всѣки единъ отъ насъ и ни принудятъ да заживѣемъ новъ животъ.

Радостното утро ще настѣпи и всички сегашно което е ниско и кално ще бѣде унищожено.

Времето върви . . . крачи това чудовище! То иска своето си.

Бързайте хора, бързайте, за да не ни заварят новото утро непригответни. За новия животъ сѣмъ нуждни нови хора, новъ строй, нова земя. Всичко старо и гнило ще бѣде унищожено.

Туй времето го иска, то ще го наложи.

Carolina Hazard.

Нѣкои отъ идеалитѣ въ възпитането на жената.

I.

Отличителенъ фактъ е, че още отъ раннитѣ времена, когато челоуѣцитѣ намираха божество за всѣко душевно външение и изпитание, повечето отъ добродѣтелитѣ трѣбваше да се олицетворяватъ чрѣзъ богинитѣ. Старата митология ни дава не само една Венера, но и Диана — не само гръцки нимфи задъ всѣки лѣсъ и потокъ, но най-вншето понятие на Палада Атина, чиято божествена мъдростъ водѣше и вдъхновяваше челоуѣцитѣ. Това олицетворение бѣше въ времето, когато женитѣ не бѣха за особена почитъ, когато най-скромната жена бѣше невѣзка, — и пакъ мъжетѣ облачаха въ женска форма най-външениитѣ и чисти идеи. Инстинкта да се привръща абстрактното въ ясно конкретно въплотение се вижда да е било всадено въ расата. „Тѣзи сѣ твоитѣ богове, О Израилъ“, е викътъ на примитивния челоуѣкъ, когато е билъ устрашаванъ отъ ужасътъ на невидимото. Ний сме завладени отъ чувството на безопастностъ, умътъ се лута за истината и ето светлата усмивка на благородната Палада Атина насърдава и утѣшава сърдцата на мъжетѣ.

Съ идването на Християнството олицетворението взе нова форма. Не виждаме вече Юнона съ папагилитѣ си, или Церера съ

плодородниятъ рогъ на изобилие „нито Персифона, — най-святата отъ всички създания на древний свѣтъ, но добродѣтелитѣ сами по себе си ставатъ женствени. Смирението, непорочността, търпението немедленно взѣха мѣсто въ искусството и животътъ на срѣдния вѣкъ, въплотени като святи жени отъ художниците, които рисуваха повече за посвѣщенето на душата, отколкото за удоволствието на окото. Повече отъ това, най-жестоката доблестъ—Правдта съ своитѣ вързани очи, законътъ и силата силни да устоятъ — станаха изящни женски фигури.

Въ тая чудесна серия отъ рисунки въ Испанската църква св. Мариа Новела въ Флоренция се намиратъ всичкитѣ: Вѣра, Надежда, любовъ, въздържание, благоразумие, правда и търпение, — а долу подъ тѣхъ е правата врата прѣзъ която изкуството на рѣчта води двѣ момчета и едно момиче. Нѣкои подиграватели казватъ, че това е свойствената пропорция на студенството, но ний можемъ да се утѣшаваме, че старий флорентийски художникъ, дайнъ е билъ Симеонъ Мими, или Тадео Гади е вървалъ, че поне нѣкои момчета ще влѣзатъ въ тоя стрѣменъ пътъ. Тия седемъ духовни добродѣтели сѣмъ живо нарисувани да изиятъ онова, което художникътъ съзираше въ челоуѣцитѣ, както въ духовно, тѣй и въ умствено отношение. Така най-красивитѣ форми сѣ създадени отъ артиското въображение съ всѣка съвършеностъ на характера. Както единъ обожателъ обенива любовницата си съ всичкитѣ качества на любезностъ и добродѣтели, тѣй тѣзи жени стоятъ прѣдъ насъ — мъдри, учени, святи и прѣкрасни, типове на идеалъ, който мъжетѣ отъ незапомнено време сѣ търсили въ майчинството.

Вѣрно е, че идеалитѣ се промѣняватъ. Динтѣ на „елегантната женственостъ“ на Памела и Евалина сѣмъ щастливо отминали. Оплаткванията, сълзитѣ, честитѣ припадъци не сѣ вече на мода. Нашата модерна жена съ елегантното си тѣлосложение отговаря много повече на старото гръцко понятие, когато Платонъ искаше неговитѣ млади мъже и жени да се обучаватъ за атлети. Даже тогава, той е искалъ мъже и жени да заематъ равно мѣсто. „Не трѣбва да се страхуваме“, казва той, отъ присмѣхитѣ и хуморитѣ, които ще бѣдатъ отправени къмъ това нововъведение, като какво ще говорятъ, че жената напредва въ

музика, гимнастика и още повече въ участие то имъ да носятъ оръжие и да яздатъ на коне. Понататъкъ той продължава, като казва, че нашитъ защитници и тѣхнитъ жени трѣбва да иматъ сжщата карьера „Много жени въ много нѣща стоятъ по-нависоко отъ много мъже“.

Въ управлението на една държава, нито жената като жена, нито мъжътъ, защото е мъжътъ има нѣкоя особена длъжностъ. Дароветъ на природата сж еднакво различни въ двата рода.

Тогава той дохожда до заключението, че „сжщото възпитание, което спомага на мъжътъ да стане добръ защитникъ, ще направи и жената добра защитница“. Тѣй, че споредъ него жената може да заема сжщата длъжностъ, каквато и мъжътъ, даже да участвува и въ войната, било като сестра милосердна, или по другъ начинъ. Модерното обучение относително физическото упражнене на жената е направило огромна разлика въ нейното развитие. Съ таково физическо обучение въпросътъ за умственото обучение се нѣкакъ сж опростява. Нѣкой може да попита, кое образование е най-добро за жената? Това зависи до голѣма степенъ какви жени искаме. Какво върши жената въ тази държава и къдѣ и е мѣстото въ днешно врѣме? Къдѣ е правото мѣсто на жената?

Барна, 3.X.911.

Беранжера.

Възпитание прѣди раждане.

Напоследъкъ изъ вѣстниците се писваше за чуднитъ музикални способности на една госпожица Флориста Ройтеръ, която бѣ прѣдприела музикални обиколки изъ Норвегия, Швеция и Швейцария. Неописуемо бѣ впечатлението, което нейнитъ концерти произведоха. Нѣкои отъ посѣтителитъ напускаха концертната зала просто обаяни. И наистина г-ца Ройтеръ съсь своя чуденъ даръ опойва слушателитъ си, привсе, че е дѣте на 15 год. Съ това чудно явление има свързанъ интересенъ разказъ, който свидѣтелства за важността на възпитанието *прѣди раждането*. Отъ момента, когато майката на Флориста почувствува, че ней прѣдстояла възвишената задача да дари животъ на едно дѣте, тя взе-

ла твърдото рѣшение въ себе си, че дѣтето, което щѣла да даде на свѣта, ще бѣде сжщество генеално. Осемъ мѣсеца прѣди раждането му тя започнала да изучава живота на велики композитори, да посѣщава концерти и опери, съ една дума — вложила щѣлата си душа въ музиката. Това последното е безсѣмнѣнно нѣщо, което заслужава внимание. — Безспорно, ний можемъ да създаваме таланти; нѣщо повече дори — гении, ако съгласно горѣпомѣнатия начинъ само, починѣхме да работимъ за развитието му у врѣме (при самото зачатие на тѣлото).

Знае се за Jesse Romero, младия убиецъ въ Масачузетцъ, който прѣди 25 години правѣше населението да трепери, че той е билъ жертва на обстоятелства прѣди раждането му съвсѣмъ неблагоприятни. Баща му билъ месаръ и майка му носѣла всѣки денъ месо на пазаря. Слѣдъ продажбата тя се връщала съ мъжа си у дома. Но често *послѣдния трѣбва* да остава въ дюкяна до късно и чака за люцерни. Въ такива дни, отъ нѣмане що да прави, жената взимала голѣмния месарски ножъ и го мушкала непрѣстанно въ едно парче месо. Това дѣйствие, съ продължение на врѣмето, ѣ станало навикъ, докато най-сѣтнѣ се обърнало дори въ страсть. Прѣзъ това врѣме, обаче, тя била трудна, и дѣтето, на което дала животъ, било нещастния Jesse!

Неговитъ грозни дѣла се изясняватъ доста, имайки въ прѣвидъ страстьта на безсмыслената майка.

Прѣзъ 1881 година се запознахъ съ единъ младежъ отъ Sohoма (Калифорния) Хората го смѣтаха просто за страшенъ пияница. Трѣбва да призная, че по външнитъ движения, той изглеждаше дѣйствително пиянъ: клатѣше се, падаше, виеше си очитѣ — всичко това се забѣлѣзване напълно у нещастния младежъ. И каква бѣше причината за това? — Неговата майка, която прѣзъ врѣме на положение, е наблюдавала единъ пияница какъ си виелъ очитѣ — вмѣсто да издигне умъ и сърдце къмъ възвишени нѣща. Баща му бѣше лѣкаръ.

Тѣзи два послѣдни примѣри ми спомнятъ за единъ случай още по-впечатителенъ. Той занимаваше напоследъкъ американската и европейската прѣсп. Вѣстникъ „Neue Zürcher“ писване по това: Една жена въ Севѣрна Америка (не помня името на мѣстото) подъ прѣд-

догъ да се вънчае. Примамилъ значително число мъже въ своето имение, обезглавявала ги и захвърляла на страна. Споредъ, съобщенията по-послѣ на сѣщия вѣстникъ тази жена е била най-младата дъщеря на единъ норвежецъ, който се скиталъ изъ градищата и давалъ прѣдставления, въ които най-важния номеръ отъ програмата му билъ „отсичане главата на живъ човѣкъ“. Вѣстниците обясняватъ лудостта за убийство у тая жена чрезъ внушенията, които тъй продължително са дѣйствували върху ѝ при нейното ежевечерно „обезглавяване“ на прѣдставленията докато била съ баща си. Струва ми се, че ако бащата излизалъ съ такъвъ номеръ на „обезглавяване“ прѣдъ публиката дори прѣди раждането на дъщеря му (прѣзъ време на нейното зарастване и развитие у майката) ний бихме имали сѣщитѣ послѣдствия, тъй като несъмнено майката би била присѣствала на прѣдставленията, ако не би взимала по-активно участие.

Що ни учатъ тѣзи факти? Матерниството е свята длъжностъ и възпитанието прѣди раждането—голяма необходимостъ. Бездарни дѣца да се издигнатъ, нѣма способъ. Но ний можемъ да създадемъ поколѣние генеално, или поколѣние, което изобщо да бѣде добро.

Майки, вий сте образувателкитѣ и пазителкитѣ на човѣчкитѣ души! Вий трѣбва да разберете важността на вашата задача. Дѣтето може справедливо да изисква родителитѣ му да изпълнятъ всички прѣдусловия необходими за добро раждане и създаване духовно здраве у него. Ний живѣемъ въ вѣка на разума и трѣбва да напустнемъ релентъ на глупавата страсть. Нека се обърнемъ къмъ нашата длъжностъ и чрезъ възпитание прѣди раждането дадемъ на нашето поколѣние чисти нрави и широки способности.

(Der Geistes-Anwalt“; 4. 7.)

Прѣвель, Н.

Полъ.

ВЕЧЕРЕНЪ ЧАСЪ

(На моя Лила)

Приятелство.

Только малцина съ щастливи!
Да знаешъ! Да цѣлишъ! Да любишъ!
... И тогава да се раздѣлишъ!
Е житейската история на много чувствителни сърца.

Азъ помня дните, когато бѣхъ дѣйствително щастливъ. Когато не знаехъ що е криво. Когато всичко бѣше радостно и приятно менъ. Когато за всичко и на всеки казвахъ „немога“, „незная“...

Азъ бѣхъ тъй честитъ, както птичка, която шриво пѣе отъ заранъ до вечеръ, и не знае минутата, когато пѣкой ловецъ ще я съзрѣ и убие, или другъ пѣкой неприятель нападне.

Бѣдна малка, птичка! Макаръ и тъй весела, ти пакъ имашъ своитѣ неприятели. Тѣ са около тебе, дебнатъ те и искатъ животъ.

Но какво хубаво поучение ни дава бѣдното, малко птиче.

О, да можахме само, да пѣемъ и свиримъ както птичката може, какъ честити бихме били и какъ един другъ бихме се развеселили. Всеки би желалъ да

дойде при насъ, да ни види, да ни чуе, да остане съ насъ.

Но, охъ, колко малцина са ония, които могатъ всекога да са честити и весели и всекога показватъ добъръ темпераментъ!

Да ви кажа едно особено, добро сръдство да контролирате вашия темпераментъ. Спрѣте се и мислете. Каква полза ще имамъ да се сърдя и ядосвамъ? Ще ли хората да ме разнектиратъ, ако се ядосвамъ и нервирамъ?

Не! Ядосването и нервиранието не ще ти допринесе никаква полза, да бѣдешъ благъ и кроткъ ще рече да печалишъ приятели, почитъ и симпатия.

И когато ти имашъ добъръ темпераментъ ти можешъ всекога да си честитъ.

Бѣди въ миръ съ всичко което животътъ носи,

Имай миръ въ себе си. И нека това бѣде твоята първа длъжностъ да подкрѣпяшъ радостта и щастнето на ближния си.

Продължавай!

„Хората“ ще говорятъ, ти знаешъ.

Сигуръ. И ако ти говорятъ за тебе, не се кѣхари. Тѣ не могатъ те повѣди.

Не се плаши отъ кучетата които лаятъ. Такива много редко хапятъ. Клюкитѣ на хората сѣ само шумъ да бѣдешъ по-прѣдпазливъ.

Човѣкътъ, който се еспира да те повѣди чрѣзъ внушение или прѣкрито прѣзрѣние — не е силенъ мъжъ. И ти не бива да се плашишъ отъ това което единъ слабъ човѣкъ ще стори. Той ще повѣди себе си повече отколкото тебъ.

Лъжата?

Лъжата не може да разруши твоята репутация, защото тя не може да докосне твоя характеръ. Не какво казватъ хората за тебе, а какъвъ си ти въ сжщностъ.

Ти си, ти.

Не важни какво говорятъ клюкаритѣ за тебе, само ти единичния можешъ да направишъ себе си такъвъ, какъвто трѣбва да бѣдешъ. Ти самъ знаешъ силнитѣ и слаби мѣста на твоя характеръ.

Ти самъ можешъ да си повѣдишъ.

Хората ще говорятъ.

Нека говорятъ. Ако ти се труднишъ да удовлетворишъ вкусоветѣ на венчки, бѣди увѣренъ, ще пропаднешъ. Никой не може да възбуди себе си къмъ дѣйствиe, безъ да възбуди недѣятелнитѣ и критицитѣ. Каквото и да направишъ, нѣкой ще ти намѣри вина.

Нека хората говорятъ.

Ако ти не си достатъчно силенъ да вървишъ напредъ и да правишъ каквото мислишъ, че е право и нужно, и ако приказнитѣ на хората те еспиратъ — тогава, не се сърди, че те критикували.

Но едно помни, че завистѣта обича свѣтлия бѣлегъ.

Ако ти не се стараешъ да вършишъ много, тѣ не ще се трудятъ да ти напекостятъ много. Ако ти се стараешъ да вървишъ се на по-високо и по-високо има много, които ще те държатъ на надолѣ. Езикъ на клюката е езикътъ на този, който не е способенъ нито пъкъ има сила да се катери.

Нека клюкитѣ брацолюбятъ.

Ако ти си рѣшилъ да вървишъ напредъ и на горѣ, ти не ще имашъ врѣме да се пазнишъ отъ отровата на малкитѣ умове.

Събери силитѣ си и всецѣло се прѣдай на работата си!

Игнорирай шумътъ, клюкитѣ и заплашванията на хората.

Продължавай!

На младитѣ.

Епохата, която прѣживяваме, прѣимущественно е на младитѣ.

Голямъ корпорации, банки, държавни учрѣждения, пресата, трибуната, запаятъчнитѣ и почти всяка работа днесъ вика за млада кръвъ.

Какви велики слѣдователно, случаи и длъжности фронтпратъ младежа!

Всѣки младежъ желае да успѣе въ житейското състезание. И всѣкой му желае доброто — неговитѣ родители, братя и сестри; неговитѣ учители и приятели. И ако той не успѣе 90% самъ е виноватъ.

Азъ съжалявамъ онзи младежъ, който се е родилъ въ богата обстановка. Като общо правило е, че синоветѣ на богатитѣ сѣ тѣй лѣнливи, и чужди за житейскитѣ борби и несподи. Да бѣдешъ хвърленъ верѣдъ богатството спечелено отъ другитѣ е сжщо като да си хвърленъ въ зиналата уста на случайността. А Софокълъ прибавя, че „небето никога не помага на човѣкъ, който не нека да работи“.

Намисли нѣщо да сторишъ, извърши го бързо и честно. Пжтьтъ на истинския успѣхъ води прѣзъ правдива цѣль. Недѣй чака нѣщо да се обърне, а иди и самъ го обърни!

Филипсътъ Бруксътъ често е апелиралъ за „четвъртити“ хора — хора, които да сѣ балансиранни физически, умствено, социално и духовно. Древнитѣ гърци апелираха за „здравъ духъ въ здраво тѣло“.

Мисли! Не взимай знанието си отъ втора рѣка. Чети най-добритѣ книги, учи, изпитвай, употреби умътъ си. Аврамъ Линколнъ еднажъ е ходилъ 40 мили нѣшъ да се снабди съ една книга, и тогава легналъ на коравия подъ въ бащината си колиба и цѣлата нощъ на огнения свѣтликъ е прочелъ.

Търпѣние, постоянство, чистота и добра цѣль даватъ сила. Поета Муръ е пивалъ само по десетъ линии на день, но тѣ станаха безсмъртни. Мортонъ бѣше кандидатъ за губернаторъ на държавата Масачузетцъ 16 пжти, прѣди да се избѣре за такъвъ. Младежа, който лесно отетѣня, когато е правъ, не може да се очаква, че ще бѣде сполучливъ.

Пази тѣлото, умътъ и душата си чисти. Ожени се прѣди 25 год. възраст, бѣди вѣренъ на жена си и на себе си и ти ще си веселъ и честитъ, полезенъ и успѣшенъ.

Майки отхранете синове.

Отхранете синове, силни синове съ скроменъ изгледъ, които да посрѣдватъ житейскитѣ несподи съ свѣтъ и невъзмутенъ духъ.

Синове, които ще ви почитатъ съ искрено сърдце.

Синове, които ще служатъ на истината безъ страхъ.

Синове, които не ще се прѣлалатъ на фалшиви и ниски амбиции.

Синове, които не ще правятъ компромисъ съ низкото и подло.

Синове, които за да спечалетъ гласностъ не ще лъжатъ.

Синове, които заради честностъ и чистотата радостно ще умиратъ.

Синове, чиято силна воля не ще поклати прѣдъ нишия властъ и измама.

Синове, които ще сѫ приятели за най-доброто на другитѣ.

Синове, които виждатъ въ лицето на другитѣ свои братя.

Такива синове, като тѣзи, о. български майки отхранете и ни дайте.

Никога не ще скърбишъ.

За казване на истината,
За живѣне чистъ животъ,
За върване въ себе си.
За извършване най-доброто що можешъ.
За мислене прѣди да дѣйствувашиъ,
За благостъ показана къмъ бѣднитѣ.
За чуване, прѣди осаждаше,
За прощение на враговетѣ си.
За помагане на падналъ братъ.
За откровеностъ и точностъ,
За мислене прѣди да говоришиъ.
За честностъ въ запаята.
За върностъ къмъ венчикитѣ хора.
За стояне на солидни принципи.
За нелушане клюки.
За прибиране само чисти мисли.
За култивиране на чистъ святъ.

На П.

Цѣте, несносенъ е живота.

На врѣдъ владѣе мракъ, злина
А нѣма никакъ да бѣгнешъ

Искрица свѣтлина:

Човѣка търска подъ хомота,

На грѣхъ на много тѣготи;

Въвъ плачъ надвисенъ надъ браздата
Му врѣмето лѣти.

А трѣбва, трѣбва да изчезне
Тазъ мъжа, тази тѣгота;

И ново врѣме да настане
На миръ и доброта

Да, трѣбва смисълъ да се вѣде
Въ потоа кървавъ на човѣка робъ: —
Да еврѣ спасение да дири
Въ стужения гробъ.

За туй на работа свещенна
Дългъ твой е да се заловишиъ
На дѣло, словомъ свѣтлината
На венчки да явишиъ;

Сочи имъ кръста на голгота
Единичний изворъ на поконъ;
За вси отрудени човѣци
Издигнатъ бѣше той;

За грѣшния тамъ има прошка,
За слабия — крѣпитель якъ
О, тамъ има винаги приготвенъ,
За всѣка болка лѣкъ!

Lily.

Emily Bouton.

На кръстопжтъ.

Върху мекиятъ и топълъ пѣськъ на
брѣгътъ, блисканъ отъ капкитѣ на морекитѣ
вълни, се бѣ простналъ юношиъ съ мрачно
випти очи въ вѣчно движающата се вода.
И това, въ което се виране бѣше много ху-
баво и приятно на окото. Върху морската по-
върхностъ, която отначало имаше блѣдъ кур-
нуменъ цвѣтъ, като отражение отъ облацитѣ
които като капакъ се бѣха надвисли — почнаха
чудно да играятъ краски пропавшеждани отъ
слънчевитѣ лъчи, които се промущаха прѣзъ
сивото бѣло и правѣха това което поетитѣ
наричатъ сияюще гранитно море. На залѣзващия
западъ се образува златно сияние, прошарено
съ чудни огнени вълни. Тѣзи послѣднитѣ се
допираха до крайчетата на облацитѣ, които
сега бѣха разпокъсани на безформени маси,
плуващи изъ синевината и се отражаха
върху морското огледало. Въздухътъ тѣй тре-

перане, тъй менше прозрачността си, като че ли някой сръдоточен огън изливаше порои свѣтлина и го правеше да трепти въ краски отъ напръгната промѣнливостъ.

Юношѣтъ лежеше и наблюдаваше славата на морето и небето; слава неопикуема съ думи; до като болката която бѣ дълбоко засѣнила очитѣ му и набръчкала челото му отмина.

За него този денъ бѣше необикновенъ. още отъ рано сѣтринѣта той се намѣри на кръстопѣктъ, заставенъ да си избере на коя страна да трѣгне. Съ други думи два плана му се прѣдставява какъто той трѣбваше да вложи силитѣ и времето си; работата и енергията на своето младо още мѣжество. Единѣтъ пътъ му обѣщаваше лесенъ начинъ на забогатяване и Надмощие надъ другитѣ; а другия — труднѣ изкачване съ морни крака и то до тамъ долѣто погледитѣ му стигаха. Искушението да трѣгне въ първия пътъ бѣше почти непрѣодолимо. Ала въ дълбинитѣ на сърдцето си той знаеше че единия пътъ значеше постѣпено умѣртвяване на висшитѣ му мотиви; другиятъ духовно нарастване чрѣзъ страдание.

Искусителѣтъ му бѣ прѣдставилъ множество добри скроени доказателства и хубавичко го бѣ умоталъ въ мръжката си, която ставаше все по-здрава и по-здрава. Почти той бѣше се вече поддалъ: когато изведнѣжъ си спомни думитѣ на майчината си молитва, съ която тя го изпрати на свѣтътъ: „Отче, подаря на милия ми синъ сила за да се противопоставя на изкушенията“. Развълнуванъ отъ тона въспоменание той се заплака и потѣрен усамотение при морския брѣгъ, тамъ донскара борбата съ себе си.

Постепенно свѣтитѣ шарове на близо около брѣга се прѣобърнаха въ тъмно червенъ полумракъ, но тамъ далечъ въ хоризонта още си оставаше свѣтлината разпиляна въ разноцвѣтни краски безъ ни най-малѣтъ знакъ на тъмнина. О, тайната на това! О, славата на това!

Изведнѣжъ юношѣтъ виде една човѣшка фигура да излиза изъ тая свѣтлина и да се приближава къмъ него. И като наблюдаваше бавното ѣ приближение, той се уплаши отъ тайнствениятъ ѣ изгледъ и отъ внушителната стойка. Веднага въ дразгавината единъ образъ се очерта, нѣженъ съчувствителенъ, съ свѣ-

тли очи; които изглеждаха да прозиратъ въ дълбинитѣ на неговата душа.

„Ела съ менъ“!

Думитѣ бѣха изказани съ низъкъ тонъ, приятно звучни и съ една властностъ, която той не се поколеба да послуша. Залавяйки се за простряната ръка на своя водачъ, той почувствува че нѣщо бавно го издига, безъ нѣ какво усилие отъ негова страна, да се вдигнатъ прѣзъ озарениятъ отъ залѣзващото слѣнце въздухъ.

Тѣ изглеждаха като да лѣтятъ надъ градове и морета и надъ облацитѣ които закриваха отъ погледа имъ земята. Едно неопикуемо възхищение изпълни цѣлото му естество. Той нито дума не произнесе, никакъвъ страхъ не почувствува, нито даже нѣкакво очудване испита при прѣживяването на такава странна опитностъ.

По едно време тѣ почнаха да се движатъ надолу и сега той забѣлѣжи ясно другаря си, когото почна да оглежда и видѣ че бѣше облѣченъ съ свѣтли дрѣхы, като че ли нѣкаква вътрѣшна свѣтлина се излъчваше изъ него. Тѣ бѣха се спрѣли на единъ връхъ на една много висока планина. Наоколо имаше и други върхове а помежду тѣхъ една тѣсна и дълбока долина.

„Погледни надолу прѣдъ себе си“, каза водачѣтъ на младежа.

На дѣното, тъй дълбоко, имаше нѣкакви сѣнки, които той отпърво ясно не можеше да вижда. Постепенно нему стана ясно, че фигури се движеха насамъ нататѣкъ, едно разбъркано и смутено множество, които се блѣскаха едни въ други, като никой се не спираше да помогне на тѣзи които въ бъркотията падаха, но напротивъ типчеха безмислено надъ тѣхъ. Вънъ отъ това пѣкъ имаше други, които изглеждаха да копаятъ земята. Тѣ никога се не спираха въ трудѣтъ си, никога не поглеждаха напачерѣ къмъ синьото небе, но работяха безспирно; тъй като веднага щомъ като изхвърлѣха това което изглеждаше на лѣскавъ прѣсѣкъ, той пакъ се изсипваше назадъ въ дупката отъ която бѣ изкопанъ. И така като гледаше достигна до ушитѣ му едно бучение подобно на свирѣно развълнувано море, понѣкога се обръщаще даже въ нищение и тослѣ замиране въ едно мърморяне, въ което винаги долаваше отзвукъ.

„Кажи ми, кои сж тѣзи хора“, попита юношѣтъ най-сетнѣ, обръщайки се къмъ водачѣтъ. „И нека си отидемъ отъ тукъ. Не мога повече да изтърпя да гледамъ. Кон сж тия окаяници“.

Тѣ сж хората, които отъ любовъ за пари и удобства и луксъ, които паритѣ доставятъ, забравяли сж че си иматъ длъжности къмъ другитѣ човѣци. Безъ да искатъ да се грижатъ за нѣщо друго, тѣ трупаха богатствата си върху скърбитѣ, страданията и лишенията на бѣднитѣ хора, като постоянно грабѣха и тая тѣхна алчностъ все повече и повече ги е обладала докато вкова и обгражда като съ една несъкрушима челичена броня тѣхния умъ, воля, сърдце, тѣло и душа. II когато тая промѣна, която хората наричатъ смъртъ дойди и върху тѣхъ, то тя не промѣни тѣхнитѣ желанія и амбиции, и тѣ влѣзоха въ тая земя където никога нѣма да намѣрятъ задоволство и тукъ безспирно се трудятъ за това което никога не ще получатъ“.

„И трѣбва ли тѣ за винаги да си останатъ така?“ попита юношѣтъ съ единъ крайно съжалителенъ тонъ и изгледъ. „Нѣма ли надежда за нѣщо по-добро?“

„Вратата, която води къмъ по-свѣтлия свѣтъ където ходятъ Свѣтлитѣ Духомъ, Великитѣ Учители, Наставници и Помощници и където се намира, оня миръ за който си чувалъ да се казва, че надминува всѣко човѣшкото разбиране за тия, които сж въ плѣтъта—никога не се затваря до тогавъ до когато съществува още въ душата на нѣкого желаніе и купнежъ за да се одобие съ по-чиститѣ и възвишени дарби на Духътъ. И ето, че много наредко се случва щото нѣкой отъ тия да поглеждатъ нагорѣ. Любовта за злото така се е просмукала въ цѣлото имъ същество щото нѣщо друго освѣнъ едно бѣсно желаніе за притежаніето му е завладяло всичкитѣ имъ мисли. II това желаніе никога не се задоволява. Има винаги единъ такъвъ купнежъ, който все повече и повече се прѣобрѣща въ агонія“.

„Колко е ужасно туй! пзвика юношѣтъ. „Защо ли на свѣтътъ не му се покаже тая картина „за да вземе поука, и да се прѣдпазеха хората?“

„Напразно ще бжде, защото нѣкой нѣма да обърне внимание“, бѣше скръбния отговоръ. „Не е ли до сега посоченъ пътътъ за

по-добрия животъ?“ Но хората или се приструватъ че не знаятъ, или пъкъ изопачаватъ истината и ставатъ окаяни същества.

Той мислѣше, че всѣкога мисълта трѣбва да бжде чиста, трѣбва да е утражение на Божествената любовъ, трѣбва да се гради само на доброто и истината, за да бжде здрава и да достигне до висотата си. Правото мислене е което прави човѣцитѣ да сж малко нѣщо по-долни отъ ангелитѣ. Въмѣсто това безгрижно тѣ влизатъ въ пѣтеката, която води къмъ смъртъ; тѣхната мисль е заслѣпена отъ мечтателната идея за богатство. Редко тѣ поглеждатъ назадъ, редко тѣ се стараятъ да намѣрятъ възможно мѣсто и моментъ за изборъ, такъвъ, какъвто се дава единъжъ на всѣко човѣшкото същество. Не защото му е запрѣтено да слѣдва правото при всѣки случай, но дохожда врѣме, когато е по-лесно. „Блаженъ е този, който избира мъдро въ самото начало.“

Гласътъ на говорителя, когато изказа послѣдното прѣрѣчение, бѣше съ такъвъ усърденъ тонъ, щото сломи сърдцето на младия слушателъ. До като разсещаващъ, внезапно дойде въ съзнание, че той е самъ и долината съ трагичното множество бѣше изчезнала отъ гледѣтъ му, нито пъкъ можеше вече да чвермкеніето на тѣхната метежна борба. Въмѣсто това, се чуваше тихото ритмическо удряне на вълнитѣ върху пѣсыкътъ. Гледката отъ разнитѣ цвѣрове на западното небе бѣ тоже изчезнала, като оставахъ само златний блѣсъкъ, който е прощалний поздравъ на денѣтъ.

Младежътъ стана, струване му се, че е прѣкаралъ единъ часъ въ лекъ сънъ, но той знаеше, че бѣше видѣлъ видѣние. Неговото колебание изчезна. Изборътъ бѣше направенъ. За всичкий разкомъ, който паритѣ могатъ да доставятъ, нито за силата която голѣмото богатство може да даде ще обърне лицето си къмъ долината отъ която сѣнката никога нѣма да изчезне изъ паметѣта му. II като рѣши това, той се опѣти къмъ дома си.

За българитѣ въ Америка

Приготовлява се и скоро ще излѣзе отъ печатъ ново разговорниче, най-ново и най-лесно приспособено да се учи английски езикъ.

Търсете го въ книжар. на Иовчевъ въ Чикаго.

ИЗЪ НАШИЯ ЖИВОТЪ.

22 септември. Това е празникът на независимостта ни. Тогава се прогласи тя. Три години минаха отъ оная дата. Празнува се тригодишнината ѝ. Въстаниците казаха, че славно се отпразднувало въ столицата. Възможно е. Столицата и безъ това има празниченъ видъ. Но какъ се е отпразднувало въ провинцията! какъ мина денятъ въ Варна? На молебена устроенъ на площада „Мусала“ явствувахе, че народа не празнува. Тамъ бѣха поповетъ и владиката, бѣха офицерите и чиновниците, бѣха и учителите съ учениците (всички по задължение), но ний не видѣхме работния народъ съ попуканите ржци, който откупи тая независимостъ съ 80 милиона лева.

На градинското увеселение и на вечерното хоро прѣдъ общинското управление и тамъ не видѣхме българския народъ, не видѣхме ония, които работятъ за да плащатъ грѣхове на народните продажници. Нѣма ще го тамъ. И въ него денъ, народа работи, както обикновено.

Можемъ ли да попитаме: на 22 септември чия независимостъ се отпразднува? Кой се освободи и отъ кого? Какво спечели българския народъ съ това име? Какво му допринесе царската титла? „Много нѣщо“, ще кажатъ и властници и попове. Много нѣщо ще кажемъ и ний. Тя му донесе дългъ, донесе му увеличение на данъците, донесе му алатна корона, донесе му всичко което пожелаха народните демагози, но не и народна „независимостъ“, не и народна „свобода“.

Свободни сѫ управниците, свободни сѫ чиновниците, свободни сѫ поповетъ. Но въ какво се състои свободата на работния народъ? Въ това ли, да работи на свобода за сметка на голѣмците? Да работи на свобода за сметка на всички плащащи търтеи?

Тѣй ли разбирате свободата? Българския народъ гледа къмъ другъ 22 септември, когато ще се освободи отъв трѣшните вражове, когато ще се почувствува освободенъ отъ властници и попове, когато трудътъ му и потѣта му не ще се грабятъ отъ днешните крѣпители на прогнилия днешенъ строй; ний чакаме за великия празникъ на всеобщата

независимостъ, когато на всекиму ще се даде неговото и отъ никому не ще се открадне правото на животъ.

Закона за празниците. Въ брой 38 на „Църков. вѣст.“ въ едно антрифиле отъ нѣколко реда се канятъ благочестивите християни да отправятъ протестъ до министерството противъ посегателството спрѣмо църквата. Тамъ не се казва какво е това посегателство, но подразбира се, че е закона за намаление на празниците.

Чувате ли г-да? Да се намалятъ бабинките и гръцки празници било посегателство спрѣмо църквата! До това ли смѣнно деридже изпаднаха крѣпителите на държавната църква? До толкова ли сѫ забравили себе си, та въ старанието си да крѣпятъ разклатените стѣни на царската религия прикачватъ грѣхове на „църквата“ отъ които тя хабери нѣма?

Що общо между църква и празници? Що общо между този и онзи умрѣлъ прѣди 100-200 години и настоящия животъ на църквата?

Кога Христосъ учрѣди празниците, които поповетъ искатъ да увѣковечатъ?

Стига сте лъгали този бѣденъ народъ! Защо му не кажете дѣ ви боли; защо му не кажете право въ очите, че не дуните на хората, а тѣхните киспи сѫ вамъ мили и за да ги имате на разположение вие подържате отъ гръците наредени празници, прѣзъ които дни, вие се обръщате на религиозни просяци и ходите отъ къща на къща съ бѣжърче и чувалъ въ ржса да рѣсатъ „освѣтена“ вода и пълните джобовѣ си съ пари и чувалите съ хлѣбъ за вашите прасета . . .

Нещастници!

Нѣма ли у васъ искрица съзнание да видите мерзостта на живота си и спрете демагогската ваша проповѣдь съ която разигравате Христа и въ мракъ забулвате народа?

До кога вие ще сте крѣпители на форми, обряди и празници наредени отъ вашите прѣдшественици съ цѣль да се залгватъ хората и да става по-лесно тѣхната и ваша религиозна търговия. До кога?

Вие нѣмѣте! На ваша страна е властѣта. Щиковѣтъ и топоветѣ васѣ и вашитѣ мръсени дѣла крѣпѣтъ. Но, този народѣ чиято съвѣсть вие съ темѣнѣ оушватѣ за да му изтеглѣте кѣсията, този народѣ, когото вие лѣжѣте съ вашитѣ поѣски и калугерски прѣдписанѣя, този народѣ, чиято душа вие сте вковали въ дълги сухи, религиѣзни форми а Христа сте погребали, сѣщѣия този български народѣ тѣй наивенѣ и тѣй религиѣзенѣ ще се пробуди, ще разбере вашата подлѣстѣ и фалшивѣстѣ, ще разбере кой и какѣ майсторски го лѣже и прѣспѣва съ „църковни“ празници, съ „църковни“ обрядѣ, съ „църковни“ тананиканѣя, ще разбере народа вашата подлѣстѣ и ще поѣска смѣтка отѣ васѣ.

Горко ви, „лицѣмѣри“, които празници правѣте за смѣтка на народѣния гнѣтъ и всеобщата духовна нищѣта. „Змиѣ, рѣжби ехидни!“ Какѣ ще избѣгате отѣ народното осѣждане на великия бѣдни празникѣ, който живѣта ще учрѣди? . . .

ПОЩА.

Г-нъ С. Н. Г. — Самоковъ. Писмото и статѣята ви прѣпѣхѣ. Благодаримѣ за подкрѣпата. Статѣята ви не отговарѣ напълно на програмата ни.

Г-нъ Н. — Добричъ. Благодаримѣ за внушѣнията. Ще сторимѣ най-добрѣто. Не можемѣ да задоволимѣ всѣчки вкусовѣ.

Г-нъ А. Г. — Хасково: Статѣята ви ще остане за другѣ брой съ малка пѣмѣна.

Внимание

Г. М. Странджовъ

ВАРНА.

Произвежда химически сапунѣнѣ прахѣ, и химическа вода, двѣтъ сѣ много полѣзни за пѣмѣване на главата отѣ пархутѣ, за прѣне на горни и долни дрѣхи, като пѣмѣватѣ каквито и да бѣло лекѣта.

Първо химическо модерно боядисване на разни платѣве вѣлѣсени и други прѣждѣ.

Съ поздр. Г. Н. Странджовъ.

Търговска печатница — Варна.

К. Артиновъ — фирмонисѣцѣ

(До бившата Земледѣлчесна Банка — Варна)

Изработва най-модерни и красиви фирми — табѣли за търговци и др. съ най-трайни маслѣни боѣ; сѣщо работи съ чисто златѣ на ДЖАМЪ и ЛАМАРИНА и прави ЗЛАТНИ ДЪРВЕНИ БУКВИ за разни банки и учреждения. Слѣдѣ 7 годиниѣ практика тукѣ и се е специализиралѣ въ New York (Америка) 3 години.

Порѣчки се прѣематѣ отѣ разни градовѣ.

ГОСТИЛНИЦА и МЛЪКАРНИЦА

„ПАРИЖЪ“

НА

Марко П. Кара-Атанасовъ.

Образцова

по чистѣта, качество на храната и умѣренѣстѣ на цѣнитѣ. Помѣщенѣето е едно отѣ най-хигиѣеничнитѣ и удобни въ центѣра на града съ парно отоплѣние.

— Посѣтѣте я и се убѣдѣте. —

ХОТЕЛА

НА

МИЛЮ ЧАВДАРОВЪ

на 724 W. Adams St. въ Chicago Ill

:::: винаги е отворѣнѣ за българитѣ ::::

Прислуга чиста, цѣни умѣрѣни, прѣемѣ добърѣ

— ЕЛАТЕ И ВИЖТЕ —

А. РОЗЕНБЕРГЪ

ДАНТИСТЪ.

Вади, плотѣбира и прави искусствѣни зѣби.

Работа, каквато може да бѣде извършѣна само отѣ майсторска рѣка.

ул. „Драгоманъ“ № 47 — Варна.

З. П. Жейновъ — Варна.

Anton Chr. Joveheff
836 Jackson Bulvd. Chisago, Ill.
America.